

การมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ
ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย

Participation in Establishment of Village Civil Society of Na-An Subdistrict
Municipality With Villagers of Ban Tidtor, Muang District, Loei Province.

สุรพร สิมะกุลธร, อดุลย์ เลหาพล และรุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน

Suraporn Simakulthorn, Adul Laohapol and Rungpop Kongritrachun

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ 1. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย 2. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านระดับชั้นและเครื่องมือการมีส่วนร่วม ด้านแนวทางการเรียนและสนับสนุนการมีส่วนร่วม โดยทำการศึกษาจากประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 262 ราย ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ T-test และ F-test ผลการศึกษา มีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

ข้อค้นพบข้อที่ 1) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการสำรวจการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านหลักการมีส่วนร่วมพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.38$) ด้านระดับชั้นและเครื่องมือการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.46$) และด้านแนวทางการเรียน และสนับสนุนการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$)

ข้อค้นพบข้อที่ 2) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประชาชนต้องการให้มีการปรับปรุงด้านหลักการมีส่วนร่วม ในประเด็นเรื่อง การจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย มีปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข มากที่สุด รองลงมาคือด้านระดับชั้นและเครื่องมือการมีส่วนร่วม ในประเด็นเรื่อง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย และด้านแนวทางการเรียนรู้และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในประเด็น

เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย ที่ท่านสามารถดำเนินการได้ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 1) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอรวบรวมข้อมูลความต้องการของชุมชน
- 2) ควรเสนอข้อมูลและแผนงานการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านให้แก่ประชาชนในชุมชนได้ทราบข้อมูลชัดเจน และ 3) ควรจัดโครงการในการพัฒนาความรับผิดชอบของชุมชนกับเทศบาล เพื่อสร้างความเป็นมิตรกับชุมชน และสามารถเข้ากับชุมชนได้ นำไปสู่การมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน, เทศบาลตำบลนาอาน, บ้านติดต่อ

Abstract

The objectives of this research were; to understand participation in establishment of village civil society of Na-An Subdistrict Municipality With Villagers of Ban Tidtor, Muang District, Loei Province and to suggested of improvement villagers of Ban Tidtor with participation in establishment of village civil society.

There were three types of participation in establishment of village civil society of Na-An Subdistrict Municipality With Villagers of Ban Tidtor, Muang District, Loei Province; that were participation, level of rank and participation's instrument, guideline of education and participation's supporting. The sample group consisted of 300 people which using simple random sampling. Instrument for collecting data was a questionnaire which made by researcher. Statistics in the research included percentage, mean, standard deviation (SD), T-test and F-test. The result indicated;

The first finding; result of participation in establishment of village civil society of Na-An Subdistrict Municipality of participation found in moderate ($\bar{X} = 2.38$); level of rank and participation's instrument found in moderate ($\bar{X} = 2.46$) and guideline of education and participation's supporting found in moderate ($\bar{X} = 2.59$)

The second finding; people need to improve of participation in topic of participation in establishment of village civil society of Na-An Subdistrict Municipality which has problems must be improved, following by level of rank and participation's instrument in topic of suggestion improvement problems of participation in establishment of village civil society of Na-An Subdistrict Municipality and guideline of education and participation's supporting in topic of the way participation in establishment of village civil society of Na-An Subdistrict Municipality which can be operated, respectively.

The recommendation of this research: 1) should allow people to participate to raise their needs 2) should offer public relation plans and information about

participation in establishment of village community for the people in the community with clear information and 3) should arrange the project to develop the responsibility of the community with the municipality to build community-friendly community and people could be able to join the community and leads to greater morale.

Keywords : Participation in Establishment of Village Civil Society, Na-An Subdistrict Municipality, Ban Tidtor

บทนำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) ที่มีการสนับสนุนให้ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมปกครองของตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ มีสิทธิในการเลือกผู้นำเพื่อเข้ามาเป็นผู้นำการบริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองที่เรียกว่าเป็นประชาธิปไตย ภายใต้การมีสิทธิในการปกครองของคนในท้องถิ่นที่มีใกล้ชิดสนิทสนมกับประชาชนมาก ทำให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้มีการรับรู้และรู้ปัญหาอย่างแท้จริงไม่ว่าจะเป็นอาชีพ ฐานะ รายได้ ความ เป็นอยู่ สภาพแตกต่างกันดังกล่าว จึงมีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไขเป็นอย่างมาก ดังนั้นการบริหารท้องถิ่นของผู้นำชุมชนต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน การพัฒนาท้องถิ่นจะต้องมีการกำหนดนโยบาย และมีการวางแผนที่ดี ซึ่งในการบริหารงานท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชน ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบในด้านบวกและลบจากการบริหารงานและการดำเนินงานขององค์กรท้องถิ่น เทศบาลว่าการดำเนินงานจะบรรลุสำเร็จได้ โดยที่เทศบาลเป็นผู้ดำเนินงานฝ่ายเดียวย่อมเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นจำเป็นต้องได้รับการประสานงานและความร่วมมือจากประชาชนที่จะช่วยแบ่งเบาภาระขององค์กรท้องถิ่น เทศบาลให้เบาบางลง โดยการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ระหว่างประชาชนกับองค์กรท้องถิ่น เทศบาลบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพึ่งพาตนเอง

การก่อตั้งคณะกรรมการชุมชน เพื่อจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างภาครัฐกับประชาชนแล้ว ยังทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำและการพัฒนาทางสังคมด้านอื่นๆ ของชุมชน เทศบาลเป็นการปกครองท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีสิทธิ มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เรียกว่าเป็นประชาธิปไตยและใกล้ชิดประชาชนมากในการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องมีการกำหนดนโยบายและมีการวางแผนที่ดี กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้เร่งวางแผนพัฒนา และแก้ไขปัญหาชุมชนในเขตเมือง ต่อมากรมการปกครองได้กำหนดให้สำนักปลัดเทศบาลเป็นส่วนราชการหน่วยงานหนึ่งซึ่งรับผิดชอบงานชุมชน (ตามหนังสือสั่งที่ มท 0413/ว1553 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2530 การกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

เทศบาลตำบลนาอาน แต่เดิมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กได้รับการยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลนาอาน เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย มีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด 12 คน คณะ

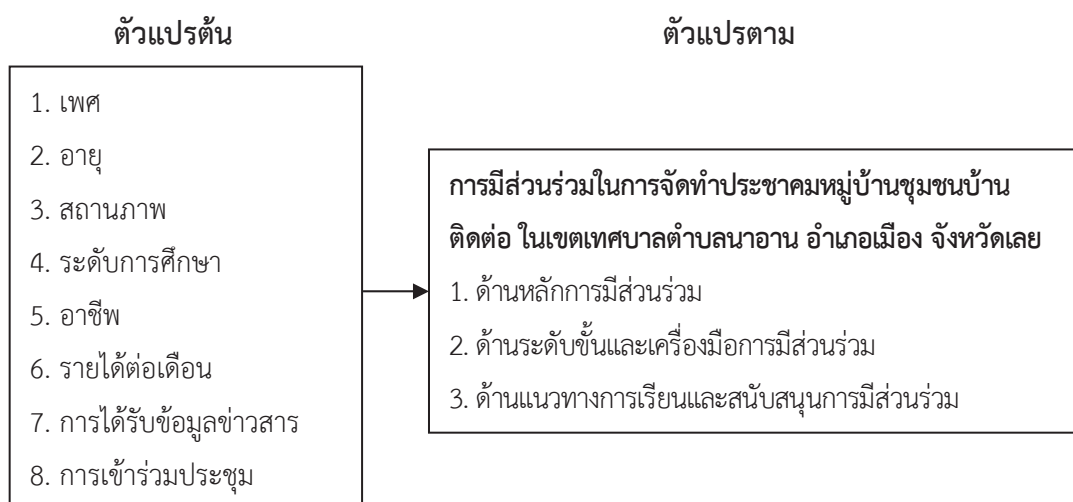
ผู้บริหาร 5 คน พนักงานเทศบาลปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภา 1 คน ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองประมาณ 9 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดชลบุรี ประมาณ 9 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 57.85 ตารางกิโลเมตร จำนวน 36,156 ไร่ จำนวนประชากรทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 19,216 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 8,851 ครัวเรือนและได้จัดตั้งชุมชนในเขตเทศบาลตำบลนาอาน ขึ้นเป็นครั้งแรก จำนวน 5 ชุมชน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลนาอาน)

ผู้วิจัยทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย เพราะปัญหาที่มักพบในเทศบาล มีดังนี้ เทศบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ ทำให้ประชาชนเห็นว่าการจัดทำประชาคมไม่สามารถช่วยเหลือชุมชนได้ ประชาชนคิดว่าผลจากการจัดทำประชาคมของชุมชน ประชาชนจะไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ และการจัดทำประชาคมหมู่บ้านแต่ละครั้ง ประชาชนในพื้นที่ไม่เข้าร่วมประชาคม ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาว่าชุมชนมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด และประชาชนมีข้อเสนอแนะในการทำประชาคมหมู่บ้านอย่างไร ซึ่งจะได้ให้เทศบาลตำบลนาอาน ได้เข้าไปร่วมกันแก้ปัญหาในพื้นที่ของชุมชนบ้านติดต่อ รวมทั้งยังเป็นประโยชน์แก่ประชาชนของชุมชนบ้านติดต่อที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ผู้วิจัยจึงใคร่ทำการศึกษาวิจัยของเทศบาล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ชุมชนของบ้านติดต่อให้มีส่วนร่วมกับการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน ได้อย่างยั่งยืน และเพื่อให้ชุมชนบ้านติดต่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนอื่นๆ ในเขตของเทศบาลตำบลนาอานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ มีลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อยู่อาศัยในชุมชนบ้านติดต่อ จำนวน 753 คน

กลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาร์โร ยามาเน่ จากประชากร 753 คน เมื่อคำนวณแล้วได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเป็นจำนวน 262 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม (field research)

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนาถูกใช้ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย ประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร และการเข้าร่วมประชุม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมใน

การจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย และ 2) เพื่อศึกษาให้ทราบถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านชุมชนบ้านติดต่อ ในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย

จากการวิจัยพบว่า

ข้อค้นพบข้อที่ 1) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการสำรวจการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.38$) ด้านระดับขั้นและเครื่องมือการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.46$) และด้านแนวทางการเรียน และสนับสนุนการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$)

ข้อค้นพบข้อที่ 2) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประชาชนต้องการให้มีการปรับปรุงด้านหลักการ มีส่วนร่วม ในประเด็นเรื่อง การจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน มีปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านระดับขั้นและเครื่องมือการมีส่วนร่วม ในประเด็นเรื่อง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน และด้านแนวทางการเรียนรู้และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในประเด็นเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน ที่ท่านสามารถดำเนินการได้ตามลำดับ

อภิปรายผล

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิม ดังนี้

1) ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของทานตะวัน อินทร์จันทร์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูนได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูนใน 4 ลักษณะได้แก่การมีส่วนร่วมตัดสินใจการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมประเมินผลการพัฒนาชุมชนย่อยผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการมีส่วนร่วมในระดับปานกลางโดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนการคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการเพื่อแก้ไขและลดปัญหาชุมชนการคิดค้นวิธีการแก้ไขปัญหามาของชุมชน

2) ด้านระดับขั้นและเครื่องมือการมีส่วนร่วมพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของทานตะวัน อินทร์จันทร์ (2547) โดยมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน การคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน การคิดค้นวิธีการแก้ปัญหามาของชุมชน ค้นหาความต้องการของชุมชนและเสนอต่อเทศบาล การตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นที่มีอยู่

จำกัด ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

3) ด้านแนวทางการเรียนรู้และสนับสนุนการมีส่วนร่วมพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลตำบลนาอาน อยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับการวิจัยของทานตะวัน อินทร์จันทร์ (2547) การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีและสร้างความสามัคคีในชุมชน การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสนองความต้องการของชุมชน การดูแลสาธารณสมบัติของชุมชน การบริหารกิจกรรมและประสานงานขอความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเทศบาล การจัดหรือปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การวางนโยบายแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ของชุมชน การกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของชุมชน และการแสดงความคิดเห็นหรือร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาที่ประสบได้โดยตรง การจัดทำประชาพิจารณ์หรือจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นโครงการพัฒนาเทศบาลที่สำคัญ การประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของชุมชน การควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล ในการร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. เทศบาลตำบลนาอาน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอรวบรวมข้อมูลความต้องการของชุมชน เพื่อให้ได้รับข้อมูลหรือความต้องการจากชุมชนตามความเป็นจริงผู้บริหารความรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา
2. เทศบาลตำบลนาอาน ควรที่จะเสนอข้อมูลและแผนงานการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านให้แก่ประชาชนในชุมชนได้ทราบข้อมูลชัดเจน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลหรือเสนอข้อมูลในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านในแต่ละครั้ง
3. เทศบาลตำบลนาอาน ควรจัดโครงการในการพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบของชุมชนกับเทศบาล เพื่อให้ชุมชนเข้ามามองว่าเทศบาลตำบลนาอาน เป็นมิตรกับชุมชน และสามารถเข้ากับชุมชนได้ จึงจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบของชุมชนผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของเทศบาลอื่น เช่น นครแหลมฉบัง เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา
2. ควรศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านเทศบาล เพราะประชาชนยังมีความคิดเห็นว่าการจัดทำประชาคมไม่สามารถช่วยเหลือชุมชนได้ ประชาชนจะไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่
3. ควรศึกษาเรื่องแนวทางหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มการมีส่วนร่วมการจัดทำประชาคมหมู่บ้านของประชาชน เพราะประชาชนในพื้นที่มักไม่เข้าร่วมประชาคมของชุมชน

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2549). **การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- ทานตะวัน อินทร์จันทร์. (2546). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย. ในเขต เทศบาลเมืองลาพูน**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นเรศ สงเคราะห์สุข. (2541). **จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. เชียงใหม่: สำนักงานโครงการพัฒนาที่สูงไทยเยอรมัน
- นิมิตร สุขแยง, (2549) **การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ก้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่** . มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,ม.ป.ท.
- นุกูล วัฒนากร. (2548). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีชา สารประเสริฐ. (2544). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านศึกษาเฉพาะตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลโรงเรียนนายอำเภอ วิทยาลัยการปกครอง.
- สุภาวดี ภูติกา. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์**. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาภูมิภุมราชวิทยาลัย.